

**СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА****ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ (В Т.Ч. ІМПЛАНТОЛОГІЯ)**Спеціальність: **221 «Стоматологія»**Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**Код компонента в освітній програмі: **ОК 30**Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**Форма здобуття освіти: **очна (денна)**Рік навчання: **3**Семестр(и): **V (осінній), VI (весняний)**Тип освітнього компонента: **обов'язковий**Навчальний рік: **2026-2027**Обсяг: **5,5 кредитів ECTS (165 год.)**Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, самостійна робота, консультації**Підсумковий контроль: **диф.залік**Пререквізити: **ОК 4; ОК 6; ОК 7; ОК 8; ОК 12; ОК 13; ОК 14; ОК 18; ОК 19; ОК 21; ОК 22; ОК 23; ОК 25; ОК 27**Кафедра/підрозділ: **кафедра ортопедичної стоматології**, пр. Перемоги, 51, УСЦ ХНМУ, 4 поверхКерівник освітнього компонента: д.мед.н., професор **Янішен Ігор Володимирович**,email: [iv.yanishen@knmu.edu.ua](mailto:iv.yanishen@knmu.edu.ua)

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):

<http://distance.knmu.edu.ua/course>**ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**

Ортопедична стоматологія – освітній компонент, спрямований на формування знань і практичних навичок з діагностики, планування та проведення ортопедичного лікування при дефектах твердих тканин зубів, частковій і повній втраті зубів із застосуванням сучасних конструкцій незнімних та знімних протезів.

**МЕТА КУРСУ:** професійне формування майбутнього фахівця, здатного вирішувати клінічні задачі з використанням набутих знань та вмінь з дисципліни, що передбачає інтеграцію викладання освітнього компонента з терапевтичною, хірургічною та стоматологією дитячого віку.

**РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:**

- Пояснювати анатомо-фізіологічні та біомеханічні основи функціонування зубощелепного апарату, що мають значення для ортопедичного лікування.
- Діагностувати дефекти твердих тканин зубів, часткову та повну втрату зубів, визначати типи порушення оклюзії та планувати методи їх ортопедичної корекції.
- Вибирати оптимальний вид ортопедичної конструкції (незнімної, знімної, комбінованої, на імплантатах) відповідно до клінічної ситуації.
- Володіти методиками клінічних і лабораторних етапів виготовлення ортопедичних конструкцій, контролювати якість протезів і точність їх фіксації.
- Застосовувати сучасні матеріали, цифрові технології та CAD/CAM-системи у процесі виготовлення зубних протезів.
- Оцінювати функціональні, естетичні та біосумісні характеристики протезів, визначати причини можливих ускладнень і шляхи їх усунення.

**ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА****Перелік тем лекцій (20 год):**

1. Обстеження пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології. Клінічний аналіз оклюзії.
2. Знеболення в клініці ортопедичної стоматології.
3. Показання до заміщення дефектів твердих тканин вкладками та штифтовими конструкціями.
4. Показання та клініко-технологічні етапи виготовлення штучних коронок.
5. Показання та клініко-технологічні етапи виготовлення мостоподібних протезів.

6. Часткова відсутність зубів. Стан зубних рядів при якому необхідне протезування знімними протезами. Види та конструкції зубних протезів.
7. Біологічні та клінічні основи протезування частковими пластинковими протезами. Лабораторні етапи їх виготовлення.
8. Біологічні та клінічні основи протезування бюгельними протезами. Складові елементи. Основи планування конструкції бюгельних протезів.
9. Адаптація до знімних протезів при заміщенні часткових дефектів зубних рядів. Помилки та ускладнення при виготовленні бюгельних протезів.
10. Помилки та ускладнення на етапах ортопедичного лікування частковими знімними пластинковими протезами та бюгельними протезами.

#### **Перелік тем практичних занять (100 год):**

1. Обстеження пацієнта в клініці ортопедичної стоматології. Компоненти жувальної системи, їх характеристика. Види оклюзій, їх характеристика та ознаки.
2. Знеболення в клініці ортопедичної стоматології.
3. Підсумкове заняття.
4. Заміщення дефектів твердих тканин вкладками та штифтовими конструкціями.
5. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення штампованої та пластмасової коронки.
6. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих та суцільнолитих комбінованих коронок.
7. Підсумкове заняття.
8. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення штамповано-паяних мостоподібних протезів.
9. Клінічні та лабораторні етапи виготовлення суцільнолитих та суцільнолитих комбінованих мостоподібних протезів.
10. Ускладнення та помилки при протезуванні мостоподібними протезами.
11. Підсумкове заняття.
12. Обстеження пацієнта з частковими дефектами зубних рядів. Опорні зуби, вимоги до опорних зубів.
13. Визначення та фіксація центральної оклюзії при I, II, III групах дефектів по Бетельману.
14. Постановка зубів в часткових знімних протезах. Перевірка конструкції часткових знімних протезів.
15. Технологія виготовлення часткових знімних пластинкових протезів.
16. Накладання часткового знімного пластинкового протезу. Корекція часткових пластинкових протезів.
17. Помилки та ускладнення ЧЗП. Підсумкове заняття.
18. Заміщення часткових дефектів зубних рядів бюгельними протезами.
19. Паралелометрія. Класифікація кламерів, показання до застосування.
20. Технологічні етапи виготовлення бюгельних протезів. Підготовка моделі до дублювання.
21. Моделювання каркасу бюгельного протезу.
22. Припасування каркасу бюгельного протезу.
23. Порівняльна характеристика часткових знімних протезів.
24. Адаптація до бюгельних протезів. Підсумкове заняття.
25. ДИФЕРЕНЦІЙОВАНИЙ ЗАЛІК.

#### **Перелік тем самостійної роботи студента (45 год)**

1. Курація хворого та заповнення медичної документації.
2. Знеболення у клініці ортопедичної стоматології. Можливі ускладнення і методики їх усунення.
3. Патологія твердих тканин зуба. Етіологія, клініка.
4. Клініко-лабораторні етапи виготовлення вкладок прямим та непрямим методом. Особливості формування каріозних порожнин I-V класів по Блеку.

5. Дезінфекція та стерілізація інструментарію, відбитків. Попередження розповсюдження інфекційних захворювань у стоматологічній клініці.
6. Класифікація дефектів зубних рядів за Кеннеді з урахуванням доповнень Аплігате.
7. Додаткові методи (спеціальні) обстеження.
8. Види оклюзій, їх характеристика та ознаки. Методи фіксації мезіо-дістального положення нижньої щелепи в центральній оклюзії.
9. Види гіпсовки воскової композиції в кювету. Показання.
10. Основи роботи з артикулятором.
11. Сучасні види відбиткових матеріалів.
12. Види пористості базисної пластмаси та їх характеристика. Профілактика.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

**Консультації:** онлайн, відповідно до розкладу навчального відділу.

**Методи навчання:** лекція, розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеороліки, відеофільми, дискусія, моделювання процесів і ситуацій, кейс-метод, метод проєктів, дебати, метод «Мозковий штурм».

### ОЦІНЮВАННЯ

**Поточна навчальна діяльність (ПНД)** - це навчальна діяльність здобувача освіти впродовж семестру, яка контролюється науково-педагогічним працівником, що проводить заняття у групі. ПНД вважається виконаною, якщо здобувач в поточному семестрі відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3 балам та вище, в такому разі у відомість виставляється відмітка «відпрацьовано» та вказується середній бал в 4-бальній системі (розраховується автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ), або «невідпрацьовано», якщо здобувач в поточному семестрі має невідпрацьовані пропущені аудиторні заняття та лекції, або середній бал нижче за 3 бали.

**Самостійна робота здобувача (СРЗ)** Навчальний матеріал дисципліни, передбачений для засвоєння здобувачем освіти у процесі самостійної роботи, вноситься на підсумковий контроль разом з навчальним матеріалом, що вивчався при проведенні аудиторних навчальних занять.

**Загальна навчальна діяльність (ЗНД)** - вважається виконаною, якщо здобувач відпрацював всі пропущені аудиторні заняття та лекції, а середній бал за всі теми ПК дорівнює 3-ом балам та вище. Бали за ЗНД для дисциплін з формою контролю «диференційований залік» розраховуються як середнє арифметичне балів ПК за всі теми всіх семестрів, впродовж всього періоду вивчення дисципліни (з точністю до сотих) за таблицею 1 «Перерахунок середньої оцінки за поточний контроль у багатобальну шкалу, автоматично в межах функціоналу електронного журналу АСУ. ЗНД визначається у балах від 70 до 120. ЗНД визначається у балах від 120 до 200, відповідно до «Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ».

**Індивідуальні завдання (ІЗ)** сприяють більш поглибленому вивченню здобувачем освіти теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань. ІЗ виконується здобувачем освіти самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника.

- доповідь реферата здобувача освіти на практичному занятті 0-2 бали;
- доповідь з презентацією на практичному занятті 0-3 бали,
- доповідь на науково-практичних конференціях, написання тез, статей 0-5 балів;
- участь у Всеукраїнській олімпіаді – 5-10 балів

ІЗ оцінюються в балах (не більше 10), що додаються до балів, набраних за ЗНД по закінченню вивчення дисципліни, при проведенні «заліку».

Загальна сума балів за ЗНД та ІЗ не може перевищувати 200 балів.

**Підсумковий контроль.** допуск до ДЗ розраховується у балах ЗНД від 70 до 120 балів. Безпосередньо ДЗ оцінюється від 50 до 80 балів.

**Оцінка з дисципліни (ОД).** Оцінка з дисципліни є сума балів за ЗНД, ІЗ та ДЗ і складає від 120 до 200 балів.

**Оскарження результатів підсумкового контролю** проводиться у встановленому в ХНМУ порядку ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_apel\\_kontrol.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf)).

### ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

**Рекомендації щодо роботи на курсі:** щоб успішно пройти відповідний курс необхідно регулярно відвідувати практичні заняття; мати теоретичну підготовку до практичних занять згідно тематики; не спізнюватися і не пропускати заняття; виконувати всі необхідні завдання і працювати кожного заняття; вміти працювати з партнером або в складі групи; звертатися до кураторів курсу за допомогою з різних питань за тематикою занять і отримувати її, коли Ви її потребуєте. Заохочується участь здобувачів освіти у проведенні наукових досліджень та конференціях за даною тематикою.

**Відвідування занять.** Відвідування лекцій та практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат та шапочка. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_vidprac\\_zaniat.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf)).

**Академічна доброчесність.** ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку ([https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog\\_ad-1.pdf](https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf)).

**Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту.** Не допускаються списування, використання різного роду програмних засобів, підказки, користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими електронними гаджетами під час заняття з метою, не пов'язаною з навчальним процесом.

**Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами.** Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

**Час відповіді викладача:** 24 години.

### Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

**Технічна підтримка:** АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

### РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Стоматологія. Підручник. У 2 кн. – Кн. 1 /М.М.Рожко, З.Б.Попович, В.Д.Куроедова та ін.; за ред. Проф. М.М.Рожка. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 872 с.
2. Рожко М.М., Неспрядько В.П., Михайленко Т.Н. та ін. Зубопротезна техніка. – К.: Книга-плюс, 2018. – 604 с.
3. Основні технології виготовлення зубних протезів : навч. посіб. / Вінниц. НМУ ім. М.І. Пирогова, Укр. мед. стомат. академія, Терноп. ДМУ ім. І.Я. Горбачевського ; уклад. Е.В. Беляев та ін. — Вінниця : Твори, 2019. — 104 с.
4. Гасюк П.А., Костенко Є.Я., Мачоган В.Р., Росоловська С.О., Воробець А.Б., Радчук В.Б. Stud Book з ортопедичної стоматології. Тернопіль-Ужгород. 2018. - 369 с.
5. Гасюк П. А. Альманах з ортопедичної стоматології // П. А. Гасюк, Є. Я. Костенко, В. Р. Мачоган, С. О. Росоловська, А. Б. Воробець // Тернопіль: Богдан – 2018. – 352с.

6. Гасюк П. А. Технологічні аспекти виготовлення ортопедичних конструкцій // П. А. Гасюк, Д. М. Король, С. О. Росоловська, Л. С. Коробейніков, В. Б. Радчук, Р. В. Козак // Тернопіль: ФОП Пархін Р. А. – 2017. – 140с.
7. Король Д. М. Основи бюгельного протезування / Д. М. Король, Д. Д. Кіндій, Л. С. Коробейніков, О. Д. Оджубейська, Р. В. Козак, Т. П. Малюченко // Полтава. – 2019 – 139с.
8. Король М. Д. Стоматологічне матеріалознавство / М. Д. Король, О. Д. Оджубейська, Д. М. Король, І. М. Ткаченко, В. М. Петрушанко, М. О. Рамусь, А. Д. Дорубець, Д. Д. Кіндій, Л. С. Коробейніков // Полтава: ФОП Мирон І. А. – 2018. – 176с.
9. Фастовець О. О. Незнімне зубне протезування: навчально-методичний посібник / О. О. Фастовець, Р. А. Котелевський, С. С. Кобиляк // Дніпро: ДМА. – 2017. – 212с.

Методичні вказівки:

1. Order of patient's orthopedic treatment stages. Golik V.P., Yanishen I.V., Grishanin G.G., Tomilin V.G., Diudina I.L. 2017 р.  
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/15536>
2. Заміщення часткових дефектів зубних рядів мостоподібними протезами. Показання та протипоказання. Янішен І.В., Погоріла А.В., Перешивайлова І.О., Шепенко А.Г. – 2017 р.  
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/22228>
3. Сучасні методики обстеження стоматологічних пацієнтів. Підготовка порожнини рота перед ортопедичним втручанням. Складання плану лікування стоматологічного пацієнта. Янішен І.В., Перешивайлова І.О., Погоріла А.В., Ярина І.М. - 2018 р.  
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/22247>
4. Естетичні коронки: пластмасові, композитні, металевокерамічні, безметалеві. Показання та протипоказання. Янішен І.В., Перешивайлова І.О., Погоріла А.В., Ярина І.М. – 2018 р.  
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/22274>

Лекції:

1. Orthopedic treatment (restoration) of DENTition defects (partial adentia) by dental fixed bridges. Tomilin, V.G.- 2020.  
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/12149>
2. Adaptation to removable prosthesis in orthopedic treatment of dentition partial defects. Mistakes and complications in orthopedic treatment by removable dentures. Tomilin, V.G. -2020.  
<http://repo.knmu.edu.ua/handle/123456789/12144>

Завідувач кафедри  
ортопедичної стоматології,  
доктор медичних наук, професор

Ігор ЯНІШЕН